

Frivillig särbeskattning av makar

Av assessor Gunnar Björne

Den särskilda skatteberäkningen för makar — frivillig särbeskattning — tillämpades för första gången vid föregående års taxering. Antalet ansökningar om särbeskattning utgjorde i hela landet ca 80.000—90.000. I de allra flesta fall ledde de till lägre skatt. Föreliggande statistik tyder dock på att åtskilliga skattskyldiga, som skulle ha gynnats av särbeskattningen, underlåtit att ansöka därom. Det är därför all anledning för gifta skattskyldiga att i samband med 1968 års deklaration undersöka om särbeskattning skall begäras. Det ungefärliga resultatet av särbeskattning vid olika inkomstkombinationer framgår av tabellen nedan.

I det följande återges huvuddragen av de aktuella reglerna.

Den frivilliga särbeskattningen innebär att makar, som båda haft arbetsinkomst, efter ansökan kan få den statliga inkomstskatten och folkpensionsavgiften beräknad i princip enligt reglerna för ensamstående skattskyldig. Särbeskattningen är alltså konstruerad såsom en särskild skatteberäkning på debiteringsstadiet. Makarna samtaxeras på vanligt sätt.

De inkomster som utgör arbetsinkomst och alltså berättigar till särbeskattning är bl. a. följande.

inkomst av tjänst: all inkomst utom periodiskt understöd och liknande.

inkomst av jordbruk och rörelse: in-

komst från sådan förvärvskälla där den skattskyldige varit verksam i ej blott ringa omfattning. Rörande jordbruksinkomster kan nämnas att inkomst av utarrenderat jordbruk i regel inte är arbetsinkomst.

Inkomst av annan fastighet, tillfällig förvärvsverksamhet och kapital utgör aldrig arbetsinkomst. Undantag från denna regel gäller dock nyssnämnda slags inkomster som inte överstiger 1.000 kr. Sådana inkomster behandlas av praktiska skäl som arbetsinkomst.

Ansökningen om frivillig särbeskattning skall ske skriftligt på särskild blankett. Det räcker därvid att den ena av makarna skriver på. Ansökningen skall inges till den lokala skattemyndigheten *senast den 1 juli under taxeringsåret*. Lämpligen ges ansökningen in tillsammans med den allmänna självdeklarationen.

Om taxeringsnämnden avviker från deklarationen förlängs ansökningstiden till den 15 augusti taxeringsåret. Har prövningsnämnden ändrat taxeringarna är ansökningstiden två månader från beslutet.

På ansökningsblanketten skall den skattskyldige ange om han önskar särbeskattning bara i det fall den sammanlagda skatten blir lägre (alt. 1). Har han gjort detta får han inte någon särskild under-

Tabell utvisande ökningen (+) eller minskningen (—) av den sammanlagda om frivillig särbeskattning

Enbart arbetsinkomster. Kommunal utdebitering = 19 kr per skattekrona. samt sjukförsäkrings-

Mannens inkomst kr	Skatte- system	Kvinnans inkomst, kr						
		6 000	12 000	14 000	16 000	18 000	20 000	22 000
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6 000	sam sär	1 843 1 843 ± 0	3 997 4 035 + 38	4 680 4 870 + 190	5 360 5 787 + 427	6 136 6 744 + 608	6 906 7 690 + 784	7 815 8 658 + 843
12 000	sam sär	3 997 4 050 + 53	6 142 6 142 ± 0	6 923 6 975 + 52	7 828 7 904 + 76	8 720 8 857 + 137	9 594 9 748 + 154	10 494 10 661 + 167
14 000	sam sär	4 680 4 906 + 226	6 923 6 996 + 73	7 830 7 830 ± 0	8 718 8 744 + 26	9 603 9 645 + 42	10 493 10 536 + 43	11 428 11 449 + 21
16 000	sam sär	5 362 5 831 + 471	7 830 7 935 + 105	8 720 8 758 + 38	9 603 9 603 ± 0	10 506 10 506 ± 0	11 430 11 395 — 35	12 442 12 308 — 134
18 000	sam sär	6 136 6 785 + 649	8 718 8 885 + 167	9 603 9 657 + 54	10 502 10 502 ± 0	11 438 11 404 — 34	12 441 12 294 — 147	13 453 13 207 — 246
20 000	sam sär	6 906 7 731 + 825	9 592 9 776 + 184	10 493 10 548 + 55	11 427 11 393 — 34	12 441 11 294 — 147	13 445 13 185 — 260	14 457 14 098 — 359
22 000	sam sär	7 812 8 707 + 895	10 492 10 699 + 207	11 428 11 471 + 43	12 439 12 316 — 123	13 453 13 217 — 236	14 457 14 108 — 349	15 501 15 021 — 480
25 000	sam sär	9 132 10 189 + 1 057	11 929 12 142 + 213	12 944 12 915 — 29	13 955 13 760 — 195	14 974 14 661 — 313	16 035 15 552 — 483	17 103 16 465 — 638
30 000	sam sär	11 413 12 696 + 1 283	14 456 14 649 + 193	15 504 15 422 — 82	16 571 16 267 — 304	17 642 17 168 — 474	18 702 18 059 — 643	19 770 18 972 — 798
35 000	sam sär	13 932 15 337 + 1 405	17 092 17 291 + 199	18 163 18 063 — 100	19 230 18 908 — 322	20 301 19 810 — 491	21 362 20 701 — 661	22 513 21 614 — 899
40 000	sam sär	16 549 18 106 + 1 557	19 760 20 059 + 299	20 832 20 832 ± 0	21 933 21 677 — 256	23 101 22 578 — 523	24 259 23 469 — 790	25 423 24 382 — 1 041
50 000	sam sär	21 891 23 570 + 1 679	25 391 25 523 + 132	26 558 26 296 — 262	27 721 27 141 — 580	28 889 28 042 — 847	30 047 28 933 — 1 114	31 211 29 846 — 1 365
75 000	sam sär	36 415 38 151 + 1 736	40 204 40 104 — 100	41 468 40 877 — 591	42 727 41 722 — 1 005	43 992 42 623 — 1 369	45 246 43 513 — 1 733	46 506 44 427 — 2 079
100 000	sam sär	52 100 53 757 + 1 657	55 889 55 710 — 179	57 153 56 483 — 670	58 412 57 328 — 1 084	59 677 58 229 — 1 448	60 931 59 120 — 1 811	62 191 60 033 — 2 158
200 000	sam sär	118 678 120 060 + 1 382	122 995 122 013 — 982	124 437 122 786 — 1 651	125 872 123 631 — 2 241	127 313 124 532 — 2 781	128 746 125 423 — 3 323	130 182 126 336 — 3 846

rättelse om den lokala skattemyndigheten finner att särbeskattningen ger högre skatt. I sådant fall beräknas skatten på vanligt sätt med tillämpning av sambeskattning. Bara om den skattskyldige i ansöknings angett att han påfordrar särbeskattning även om den sammanlagda

skatten blir högre (alt. 2) kan en ansökan bifallas trots att den är oförmånlig för makarna. Det är sålunda ingen risk för att makar genom en ansökan om särbeskattning oavsiktligt skall få högre skatt än eljest.

Beträffande tabellen må framhållas att

direkta skatten för makar utan barn i olika inkomstkombinationer vid begäran vid 1968 års taxering

Med sammanlagd direkt skatt avses statlig och kommunal inkomstskatt och folkpensionsavgift.

Kvinnans inkomst, kr							
25 000	30 000	35 000	40 000	50 000	75 000	100 000	200 000
10	11	12	13	14	15	16	17
9 135 +1 005	11 417 +1 218	13 936 +1 331	16 553 +1 483	21 896 +1 604	36 421 +1 648	52 106 +1 557	118 684 +1 256
10 140	12 635	15 267	18 036	23 500	38 069	53 663	119 940
11 933 +173	14 460 +141	17 096 +136	19 765 +236	25 395 +71	40 209 -174	55 894 -265	123 002 -1 096
12 106	14 601	17 232	20 001	25 466	40 035	55 629	121 906
12 944 -50	15 504 -115	18 163 -143	20 832 -43	26 558 -304	41 468 -645	57 153 -736	124 437 -1 743
12 894	15 389	18 020	20 789	26 254	40 823	56 417	122 694
13 959 -206	16 575 -327	19 234 -354	21 938 -289	27 726 -613	42 733 -1 051	58 418 -1 142	125 878 -2 325
13 753	16 248	18 880	21 649	27 113	41 682	57 276	123 553
14 974 -322	17 642 -495	20 301 -522	23 101 -553	28 889 -877	43 992 -1 411	59 677 -1 502	127 313 -2 861
14 652	17 147	19 779	22 548	28 012	42 581	58 175	124 452
16 035 -492	18 702 -664	21 362 -692	24 259 -821	30 047 -1 144	45 246 -1 774	60 931 -1 865	128 746 -3 403
15 543	18 038	20 670	23 438	28 903	43 472	59 066	125 343
17 103 -637	19 770 -809	22 513 -920	25 423 -1 062	31 211 -1 385	46 506 -2 111	62 191 -2 202	130 182 -3 916
16 466	18 961	21 593	24 361	29 826	44 395	59 989	126 266
18 704 -794	21 372 -967	24 260 -1 224	27 169 -1 364	32 957 -1 687	48 398 -2 559	64 083 -2 650	132 340 -4 630
17 910	20 405	23 036	25 805	31 270	45 839	61 433	127 710
21 372 -955	24 267 -1 355	27 168 -1 625	30 078 -1 766	35 866 -2 089	51 548 -3 202	67 255 -3 315	135 932 -5 715
20 417	22 912	25 543	28 312	33 777	48 346	63 940	130 217
24 260 -1 202	27 168 -1 615	30 070 -1 885	32 979 -2 025	39 006 -2 588	54 691 -3 704	70 600 -4 019	139 519 -6 661
23 058	25 553	28 185	30 954	36 418	50 987	66 581	132 858
27 169 -1 342	30 078 -1 756	32 979 -2 026	35 889 -2 167	42 157 -2 970	57 842 -4 086	73 952 -4 602	143 112 -7 485
25 827	28 322	30 953	33 722	39 187	53 756	69 350	135 627
32 957 -1 666	35 866 -2 080	39 006 -2 589	42 157 -2 971	48 431 -3 780	64 116 -4 896	80 631 -5 817	150 277 -9 186
31 291	33 786	36 417	39 186	44 651	59 220	74 814	141 091
48 398 -2 526	51 548 -3 181	54 691 -3 693	57 842 -4 075	64 116 -4 884	80 631 -6 830	97 328 -7 933	168 189 -12 517
45 872	48 367	50 998	53 767	59 232	73 801	89 395	155 672
64 083 -2 605	67 255 -3 282	70 600 -3 996	73 952 -4 579	80 631 -5 793	97 328 -7 921	114 452 -9 451	186 102 -14 824
61 478	63 973	66 604	69 373	74 838	89 407	105 001	171 278
132 340 -4 559	135 932 -5 656	139 519 -6 612	143 112 -7 436	150 277 -9 136	168 189 -12 479	186 102 -14 798	257 752 -20 171
127 781	130 276	132 907	135 676	141 141	155 710	171 304	237 581

inkomsterna utgör årsinkomster. Då man läser tabellen bör vidare beaktas att den förutsätter förvärvsdrag på 300 kr. hos hustrun. Om hustruns arbetsinkomst utgjorts av t. ex. pension är hon inte berättigad till förvärvsdrag. Hennes årsinkomst i tabellen måste då minskas med

300 kr. Om hon har barn och är berättigad till högre förvärvsdrag måste hennes inkomst i tabellen istället höjas i motsvarande mån. Det kan nämnas att särbeskattningen sällan leder till skatteminskning när hustruns årsinkomst understiger 12.000 kr.